

Uchwała nr 95/2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 5 września 2024 roku

w sprawie wezwania Gminy Bodzentyn do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego spełniającego wymogi art. 240a ust. 2-7 ustawy o finansach publicznych oraz przedłożenia tego programu celem zaopiniowania do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka - Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Iwona Kudła, Ewa Midura, Zbigniew Rękas, Monika Różycka (sprawozdawca), Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 240a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.)

wzywa Gminę Bodzentyn do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego spełniającego wymogi art. 240a ust. 2 – 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz przedłożenia tego programu celem zaopiniowania do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w terminie nieprzekraczającym 45 dni od dnia otrzymania niniejszego wezwania.

UZASADNIENIE

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach na posiedzeniu w dniu 14 sierpnia 2024 r. stwierdziło nieważność uchwały nr V/21/2024 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 19 lipca 2024 r. w sprawie zmiany: Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bodzentyn na lata 2024-2047 z powodu nierealistycznego prognozowania w 2024 roku dochodów bieżących oraz wydatków bieżących i dochodów majątkowych, co stanowi naruszenie art. 226 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z art. 242 i art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Ponadto na przedmiotowym posiedzeniu Kolegium podjęło uchwałę nr 79/2024, w której wskazało, że uchwała nr V/22/2024 Rady Miejskiej w Bodzentynie z dnia 19 lipca 2024 r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2024 rok została podjęta z istotnym naruszeniem art. 211 ust. 1 w związku z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ze względu na nierealistyczne dochody oraz wydatki ujęte w budżecie na 2024 rok, wskazując jednocześnie sposób i termin usunięcia nieprawidłowości.

W toku badania ww. uchwał Kolegium zapoznało się także z:

- pismem Wojewody Świętokrzyskiego znak: PNK.I.020.19.2024 z dnia 27 czerwca 2024 r., na podstawie którego Kolegium powzięło informację o zagrożeniu realizacji podstawowych zadań publicznych Gminy Bodzentyn.
- pismem Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn znak: Fn.3021.80.2024 z dnia 09.07.2024 r., w którym wskazał m.in., że „...Gmina znajduje się w bardzo trudnej sytuacji finansowej. Obecna sytuacja finansowa Gminy i Spółki wpływa na utratę zdolności do realizacji zadań publicznych oraz regulowania powstałych zobowiązań.”
- pismem Skarbnika Miasta i Gminy Bodzentyn znak: Fn.3021.96.2024 z dnia 2 sierpnia 2024 r. informującym, że „Po analizie należności wykazanych w sprawozdaniu Rb-27 S sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 30 czerwca roku 2024, ze szczególnym uwzględnieniem analizy planowanych dochodów własnych z tytułu podatków i opłat oraz kwot środków jakie gmina planowała pozyskać w 2024 roku wynika, że co najmniej 15.000.000,00 zł. z tych środków Gmina nie pozyska. Biorąc pod uwagę powyższe, informuję, że budżet na 2024 rok oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa Miasta i Gminy Bodzentyn na lata 2024-2047 nie są realistyczne, w szczególności w zakresie planowanych do pozyskania dochodów budżetowych.”
- pismem Gminy Bodzentyn znak: Fn.3021.97.2024 z dnia 7 sierpnia 2024 r. podpisanym przez Burmistrza oraz Skarbnika, w którym m.in. wskazano pozycje dochodów, które w ocenie Gminy nie są realistyczne na łączną kwotę 17.746.508,55 zł, a także poinformowano, że plan wydatków budżetu na 2024 rok jest niedoszacowany (w zakresie zadań obligatoryjnych m.in. wynagrodzenia i pochodne) na poziomie ponad 6.300.000,00 zł.

Rada Miejska w Bodzentynie na sesji w dniu 23 sierpnia 2024 roku podjęła uchwały nr VI/25/2024 w sprawie zmiany: Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bodzentyn na lata 2024-2047 oraz nr VI/26/2024 w sprawie zmian w budżecie gminy na 2024 rok.

Uchwałą nr VI/26/2024 Rada Miejska w Bodzentynie dokonała zmian polegających na zmniejszeniu dochodów budżetowych o łączną kwotę 20.030.128,24 zł oraz zwiększeniu wydatków budżetowych łącznie o kwotę 3.369.871,76 zł. Powyższe spowodowało, że planowany wcześniej budżet nadwyżkowy (nadwyżka w wysokości 15.069,78 zł) stał się budżetem deficytowym, a jako źródła finansowania ustalonego deficytu budżetu w wysokości 23.384.930,22 zł wskazano przychody z tytułu:

1. kredytów długoterminowych w wysokości – 22.787.280,00 zł,
2. niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu 2023 roku, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w wysokości 597.650,22 zł.

Wprowadzone do budżetu przychody z tytułu kredytów (§952) w wysokości 23.400.000,00 zł zostaną przeznaczone na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w kwocie 22.787.280,00 zł oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań w kwocie 612.720,00 zł.

W wyniku dokonanych zmian uchwałą nr VI/26/2024 Rada Miejska w Bodzentynie usunęła nieprawidłowości w budżecie Gminy Bodzentyn na 2024 r. wskazane w uchwale Kolegium nr 79/2024. W związku z powyższym Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach uchwałą nr 93/2024 z dnia 5 września 2024 roku umorzyło postępowanie w stosunku do uchwały nr V/22/2024 z dnia 19 lipca 2024 r.

Ponadto przedmiotem obrad Kolegium w dniu 5 września 2024 r. była również uchwała Rady Miejskiej w Bodzentynie nr VI/25/2024 w sprawie zmiany: Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bodzentyn na lata 2024-2047, w stosunku do której Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach podjęło uchwałę nr 94/2024 w sprawie stwierdzenia jej nieważności z powodu naruszenia art 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Zgodnie z treścią tego przepisu „organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym:

- 1) spłat rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2 – 4 oraz art. 90 wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90 w tym odsetkami od kredytów i pożyczek,
- 2) wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2–4 oraz art. 90 wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań wynikających z papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 w tym odsetkami i dyskontem od tych papierów,
- 3) spłat rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 1, z wyłączeniem rat zobowiązań określonych w art. 91 ust. 3 pkt 1, wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 1,
- 4) potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji
– do planowanych dochodów bieżących budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji jej dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu”.

W założeniach przyjętych w uchwale nr VI/25/2024 w zakresie lat 2025-2028 relacja, o której mowa w tym przepisie wynosi:

- w 2025 roku 11,48% na dopuszczalny 4,55%,
- w 2026 roku 15,56% na dopuszczalny 8,96%,
- w 2027 roku 15,22% na dopuszczalny 11,63%,
- w 2028 roku 15,10% na dopuszczalny 14,61%.

W związku z tym, że Kolegium już dwukrotnie stwierdziło nieważność Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bodzentyn na lata 2024-2047 uchwałami nr 78/2024 z dnia 14 sierpnia 2024 r. oraz nr 94/2024 z dnia 5 września 2024 r., Kolegium nie dostrzega możliwości uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bodzentyn zgodnie z zasadami określonymi w art. 226 ust. 1 i art. 242-244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Ponadto Kolegium Izby w toku procedowania wzięło również pod uwagę treść pisma Burmistrza Miasta i Gminy Bodzentyn znak BU.030.6.2024 z dnia 29 sierpnia 2024 r. przesłanego w odpowiedzi na pismo Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach znak: KO.40.04023.32.2024 z dnia 28 sierpnia 2024 r. W przedmiotowym piśmie Burmistrz Miasta i Gminy Bodzentyn oświadczył, że istnieje zagrożenie realizacji zadań publicznych przez Miasto i Gminę Bodzentyn.

Mając na uwadze zagrożenie realizacji zadań publicznych przez Gminę Bodzentyn, a także wobec niemożliwości uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej z zachowaniem relacji, o których mowa w art. 242-243 ustawy o finansach publicznych Kolegium Izby wzywa Gminę Bodzentyn do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego spełniającego wymogi art. 240a ust. 2 -7 ustawy o finansach publicznych oraz przedłożenia tego programu celem zaopiniowania do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach.

Program naprawczy oparty musi być na realnych założeniach pozwalających realizować zarówno zadania obligatoryjne jak również spłatę zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek. Stosownie do zapisu art. 240a ust. 4 ustawy o finansach publicznych na warunkach określonych w ustawie, w trakcie trwania programu postępowania naprawczego pozytywnie zaopiniowanego przez regionalną izbę obrachunkową, Gmina może nie spełniać art. 242-244 ustawy o finansach publicznych, przy czym niezachowanie relacji może dotyczyć jedynie spłat zobowiązań istniejących na dzień uchwalenia programu postępowania naprawczego oraz spłat pożyczki otrzymanej z budżetu państwa.

W związku z powyższym Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach

Damian Grzelka
(dokument podpisany elektronicznie)